



Katolsk Magasin 2010

Da jeg var barn i slutningen af 40'erne, oplevede jeg, at ugebladene havde udvidede jule-numre med artikler og noveller om den danske familiejul: hvid jul og kanekørsel til kirke (middelalderlig, selvfølgerlig) og *how-to-do-it* med hensyn til dekorationer, bagning, mad, osv. Alt sammen nok så lunt og hyggeligt. I 50'erne kom Illustrationsforlaget med billed-hæfter om årets film, biler, store begivenheder og sportsskampe. Sådan er det vist stadig-væk. Nu har en række katolikker på kirkens højrefløj besluttet, at også vores kirke skal have et sådant årligt blad. Det har fået navnet *Katolsk Magasin* og er på 52 sider i lidt under A4-format og trykt på glittet papir med rigtig mange flotte farvebilleder. Det er redigeret af *Katolsk Orienterings* tidligere redaktør Torben Riis og udgivet af Katolsk Forlag. Det er et opbyggeligt blad med masser af devot paverøgelse, ja mere end det, for illustrerer egentlig ganske godt, hvad man kunne kalde den katolske Führerkult.

Her og i nogle senere breve vil jeg kommentere en række af det nye magasins artikler. Først

Torben Riis, "Regnskabets time. Et blik på den internationale misbrugskrise i Den katolske Kirke"

Riis kalder sit bidrag "et blik". Det er en meget dækkende betegnelse, for nogen oversigt over eller gennemgang af misbrugskrisen er det bestemt ikke. Dertil er ikke kun udsynet og valget af eksempler for snævert, men også hans viden for ringe. Han har ikke læst den irske bog "Responding to the Ryan Report" fra 2009, der er en af de vigtigste bøger, som hidtil er udkommet om emnet, eller de mange artikler, "National Catholic Reporter" gennem årene har trykt om præsters misbrug af børn og unge. Dette magasin begyndte som bekendt allerede at skrive om problemet i 90'ernes start og bragte i foråret 2010 ikke mindre end 16 artikler om emnet under fællestitlen "Examining the Crisis" for at få den belyst fra så mange forskellige sider som muligt. (Skulle nogen være interesseret i at læse dem, så send mig en mail eller selv gå ind i NCR's hjemmeside). Det er især den redegørelse fra Norsk katolsk Informationstjeneste, som i bearbejdet form blev trykt i "Katolsk Orientering" nr. 9 (14. maj 2010), der ligger til grund for hans efter min mening temmelig enøjede "blik".

At komme ind på alle hans unøjagtigheder, fortællinger og fordrejninger af facts vil føre for vidt her, så blot dette ene eksempel:

Med den norske redegørelse som kilde afviser Riis ganske ukritisk og ureflekteret, at Vatikanet skulle have forsøgt at hemmeligholde pædofilisagerne. Og han fortsætter:



"Rygtet om noget sådant blev senest sat i omløb, da den britiske avis *The Observer* i april 2005 "afslørede" et brev fra kardinal Ratzinger dateret den 18. maj 2001, hvor Ratzinger angiveligt skulle have pålagt biskopperne at holde pædofilianklager skjult for offentligheden og de civile myndigheder. Historien blev ukritisk refereret i de fleste medier, indtil det stod klart, at brevet ikke var mere hemmeligt, end at det kunne ses på Vatikanets hjemmeside. Problemet opstod i hovedsagen, fordi teksten var på latin, og journalisten følgelig havde misforstået indholdet. Det var især oversættelsen af ordet *secretum*, der havde ført ham på afveje. *Secretum* skal i kirkelig sammenhæng oversættes med "fortrolighed" ikke "hemmeligholdelse".

Bortset fra at der vel ikke er den store forskel på "fortrolighed" og "hemmeligholdelse" (skal en sag drøftes i fortrolighed, må den jo også holdes hemmelig!) ville jeg ønske, at Riis havde gjort sig den ulejlighed at have læst artiklen i *The Observer* 24. april 2005, før han gav sig til at skrive dette vrøvl. Så ville han nemlig have kunnet se, at journalisten ret præcist har refereret indholdet i Ratzingers 2001-brev. Der er ikke tale om, at han har misforstået indholdet, fordi brevet var på latin, ej heller at han fejloversatte ordet *secretum*, for han skrev ikke, at sagerne skulle hemmeligholdes, men at de skulle behandles konfidentielt (*confidential*). Den eneste fejl, han begik, var at opfatte brevet som *a confidential letter*. Det var det ikke, men det skyldes ikke, at det kan findes på Vatikanets hjemmeside, for det gør det strengt fortrolige Ottaviani-brev fra 1962 også (hvornår er de to breve lagt ud?), men at det i modsætning til brevet fra 1962 blev trykt i *Acta Apostolicae Sedis* i 2001. Hvordan journalisten har kunnet begå denne fejl, skal jeg ikke gøre mig klog på, men det kan skyldes, at brevet ikke som de fleste andre vigtige skrivelser fra Vatikanet fandtes i en oversættelse til et moderne sprog og derfor ikke var alment kendt, samt at Vatikanet svarede, da han henvendte sig for at få flere oplysninger om det, at "det ikke var et offentligt dokument, så det ville man ikke tale om."

Jeg er ikke i tvivl om, at Ratzinger i 2001 har beordret sagerne hemmeligholdt eller behandlet i fortrolighed, for ved at gøre opmærksom på, at det strengt hemmeligholdt brev fra 1962 (det var så hemmeligt, at det end ikke måtte omtales) stadig havde gyldighed, måtte han jo opretholde dets krav om, at alle, der på den ene eller anden måde var involveret i en sag om en præsts misbrug, herunder ofre og eventuelle vidner, havde tavshedspligt. En sådan pålægges også vidner i civile sager, men i 1962-brevet er den langt mere omfattende, for den træder i kraft fra det øjeblik, den kirkelige efterforskning påbegyndes, og varer ikke kun under selve procesforløbet, men også efter at der eventuelt er faldet dom. Ja, ingen må slet ikke under selve forløbet fortælle, at en undersøgelse er iværksat, eller at en proces finder sted. Og det må man heller ikke bagefter. Hvis dette ikke er hemmeligholdelse, så ved jeg ikke hvad hemmeligholdelse er. Dette kan kun tolkes som et implicit forbud mod at anmelde en sexmisbrugende præst til de civile myndigheder. At påstå det modsatte, som Riis gør, er at stikke os blå i øjnene.

De to breve fra henholdsvis 1962 og 2001 afstak rammerne. Offentliggjorte breve fra biskopper til andre biskopper og fra Vatikanet til biskopper viser, hvor magtpåliggende det har været for såvel biskopper som Vatikanet at ordne sager om præsters seksuelle overgreb bag kirkens hermetisk lukkede døre.



Det var bestemt ikke noget, de troende eller offentligheden skulle gøres bekendt med. Derfor har biskopperne også flyttet rundt på misbrugende præster, eventuelt sendt dem til andre bispedømmer, derfor har de konsekvent undladt at anmelde dem til civile myndigheder, og derfor har de nægtet at samarbejde med politi og anklagemyndighed og at udlevere relevante kirkelige dokumenter, når sagerne kom frem. For amerikanske biskopper er dette særlig pinligt, for siden 50'erne har de vidst, at præster med pædofile tilbøjeligheder ikke lod sig helbrede. Pave Paul VI og Troslærekongregationen fik det at vide i midten af 60'erne, så det er ikke, hvad Riis tror, en forholdsvis ny viden (I kan finde mere herom ved at google Father Gerald Fitzgerald).

Jeg må sige, at jeg undrer mig. Hver gang et "pinligt" dokument fra Vatikanet dukker op, går Riis og ligesindede i ind- og udland straks i gang med at anklage pressen. Går man ikke så langt som at tale om en ondsindet hetz, iværksat af liberale, læs jødiske aviser, så hedder det: Journalisterne har ikke sat sig ordentlig ind i sagen, de har misforstået dokumentets indhold osv. Som nu Erling Tiedemann i katpod-udsendelsen "En rygende pistol" om kardinal Hoyos' brev til de irske biskopper fra januar 1997 (24. januar 2011). Hvorfor fortier han her, at en irsk biskop i den tv-udsendelse, som bringer brevet frem, udtaler, at brevet netop må forstås, således som tv-journalisten har gjort det: Et forbud mod at anmelde præster til politiet. Det undlader han, fordi han selvfølgelig ikke har set den udsendelse, han kommenterer.

At sager vedrørende præsters fradømmelse af kjole og krave, altså lægmandsgørelse, først i 2001 blev flyttet fra Hoyos' Kongregation for Præsteskabet til Ratzingers Troslærekongregation skal nok være korrekt, men det er ikke ensbetydende med, at sidstnævnte kongregation ikke havde et ord at skulle have sagt i den slags sager. Det viser ikke kun kardinal Ottaviani's brev fra 1962, men også at det var Ratzinger, ikke Hoyos, ærkebiskop Weakland henvendte sig til, da han i 1996 ønskede vejledning med hensyn til, hvordan han kunne fratage en misbrugende præst hans præstelige status. Ratzinger's kontor undlod at svare, så Weakland sendte et nyt brev til Rom, denne gang til *Supremum Signaturae Apostolicae Tribunal*, der er kirkens højeste retsinstans. Den 9. april 1997 fik han svar herfra, at Tribunalet havde sendt hans brev videre til Troslærekongregationen, for det var her, at sagen rettelig hørte hjemme (*remains competent to deal with this case*). Det var også Ratzinger, der forhindrede, at den pågældende præst mistede sin status. At kaste al "skyld" over på Hoyos og hans kongregation, som Tiedemann i sin iver efter at hvidvaske pave Benedikt gør, kan man altså ikke. Det er mere kompliceret end som så.

Det skal medgives, at journalister kan løbe med en halv vind, og at de ukritisk kan viderebringe oplysninger, trykt i en anden avis, men det er ikke ensbetydende, med at de altid tager fejl. Hvorfor er Riis, Tiedemann og "konsorter" så bange for, at vi skal få at vide, hvad der virkelig er foregået på bispekontorerne og i Vatikanet med hensyn til håndteringen af præsters overgreb på børn og unge? Hvorfor denne idelige kritik og mistænkeliggørelse af journalister og hvorfor disse idelige bortforklaringer? Kan de ikke se, at det er dybt problematisk og ikke befordrende for vor tillid til det kirkelige "system". Ja, mere end det faktisk. Kan de ikke se, at det er hele kirkens troværdighed og med den dens eksistens, der står på spil?

Kaare Rübner Jørgensen
1. marts 2011